

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadólavatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irókában.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap estl 6 óráig.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam. 71. szám.

Kedd, március 28

Mezőgazdaság és ipar.

Nagybecskerek, március 28.

(—s.) Bármennyire az öngyilkosság-gal volna is határos mereven kimondani, hogy kizárólag agrár ország vagyunk, melynek csupán agrárius irányban kell fejlődnie, azért ma még tényleg fő-16 érdekünk a mezőgazdaság fejlesztése és támogatása s ép ezért folyik le mindig oly általános érdeklődés mellett a földmivelésügyi tárcának tárgyalása

A földmivelésügyi fontos teendőire már annak idején programbeszédében maga Széll Kálmán is alapos hozzáértéssel terjeszkedett ki s így Darányi Ignác kipróbált és kitűnő agrárpolitikája mellett ez a fontos ügy mindig számíthat a miniszterelnök megkülönböztetett figyelmére és felkarolására is.

És ez nagy meglepedést kelt nemcsak az ország gazdaköreiben, de a politikusok között is. Az agrár kérdés ugyanis más életbevágó kérdéseket is hordoz magában

Ott van mindjárt a földmives-szocializmus, melylyel csupán jogtalan és erőszakos megnyilatkozásokkor állhat meg torlóan szembe az állam, de melynek megszüntetése végett az azt előidéző gazdasági bajok megszüntetésére kell törekedni.

Ott van indirekte a nemzetiségi kérdés, mert egyrészt a magyar gazdában a legmagyarabb osztályt támogatja, másrészt pedig a jólét emelésével, a helyes telepítésekkel, szövetkezetek alapításával nagyrészt ellensúlyozhatja az igazságok hatását.

Ott van végre az ipar fejlesztése is, mely színtén összefügg a mezőgazdasági iparágak révén az agrár kérdéssel. Iparunk az utolsó harminc év alatt különösen

azokban az iparágakban mutat fejlődést, melyek a mezőgazdasági nyerstermények feldolgozásával foglalkoznak.

Az ipar fejlesztését tehát s a mezőgazdasági államunknak iparállammá legalább részben való átalakítását is ezen a nyomon kell forcírozni és idővel megvalósítani.

Mert ezen a téren is óriási tenni valók vannak még hátra, melyek a mezőgazdaság útján az iparra volnának hatással.

Van például nagyszabású cukorgyártásunk, tökéletesebb mint Ausztriának, de a répát nem tudjuk annyi cukortartalommal termelni, mint odaát, nem a talaj, de a talaj elégtelen és rendszertelen megmivelése miatt.

Rendkívül fejlett malomiparunknak az a hibája, hogy centralizálva van a fővárosba s az ország minden széléről a gazda Budapestről kell hogy visszakapja termését liszt alakjában

Épen így a fővárosban létező nagy szeszgyárak a Dunába kénytelenek eresztetni a moslékot, melyet hízalásra a nagy városban fel nem használhatnak.

Gépiparunk is jelentékeny, de a gazdasági gépek használata csak igen lassan hódít, — persze a kiscgazdának nem is mindig fizeti ki magát, ha egy-maga szerzi be.

A textil ipar, a posztógyártás számára rendkívül mennyiségben termelünk és termelhetünk anyagot, ha ma ezen anyag nagy részét exportálnunk is kell. még azért a mezőgazdaság itt is az ipar szolgálatába áll és így egész helyesen következtethetjük, hogy épen mezőgazdaságunkon épülhet fel iparunk, nem pedig, hogy mezőgazdasági érdekeink tulságos istápolása iparunk rovására menne mint némelyek állítják.

Iparunk fejlesztésére természetesen minden lehető meg kell tenni, de ha az ipar kedvéért egy csapásra tönkretennők mezőgazdaságunkat, például az önálló vámtérülettel, azzal tönkretennők magunkat is, míg helyes mezőgazdasági politikával módunkban van ha nem is egyszerre, ha nem is rohamosan, emelni az ipart is.

Torontálvármegye februárban.

— Egy havi közigazgatás. —

Nagybecskerek, március 28.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta Rónay Jenő főispán elnöke alatt rendes havi ülést, melyen jelen voltak dr. Dellimanics Lajos alispán, Botka Béla h. m. főjegyző, Poroszkay Béla főügyész, dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök, Steinbach Antal tanfelügyelő, Láng Ferenc pénzügyigazgató helyettes dr. Góth Ferenc kir. ügyész, dr. Plechl Szilárd főorvos, Hegedüs János anyakönyvi felügyelő, Faur Kornél államépítészeti hivatalfőnök, Hertelendy Ferenc a bizottság jegyzője, továbbá báró Nikolics Feodor, Csávossy Gyula, Karátsonyi Andor, Babics József, Rónay Ernő, Steinitzer Géza bizottsági tagok.

Rónay főispán megnyitván az ülést, meghatározó szavakban emlékezik meg Vécsey István bizottsági tag haláláról. A közigazgatási bizottság elhatározza, hogy a halálozás fölött részvétét fejezi ki s erről átiratilag értesíti az özvegyet.

Következett a jelentések tárgyalása.

A pénzügyigazgató jelentése szerint 1899. évi február havában befolyt egyenes adóban 483.793 frt, hadmentességi díjban 631 frt. A lefolyt február hóban a múlt év hason havához képest a befizetés egyenes adónál 21.974 frttal kedvezőbb, ellenben hadmentességi díjnál 586 frttal kedvezőtlenebb.

A hátralékok állása a következő 1899. február végén: egyenes adóban 2,047.279 frt,

A „TORONTÁL“ tárcája.

Az én temetőm.

Az én kis temetőmben
Árnyas domboldalon
Kereszt se jelzi, kő se,
Hogy hol egy sirhalom.

Virág ha bontja szirmát,
Ha napsugár ragyog,
Szomorú, fájó minden
Akárcsak én vagyok.

Ott künn, a lombos erdőn
Árnyékos fák alatt
Csókoltam utoljára
Az édes ajakad.

A pad, a melyen ültünk,
Most is vár még reád
S vesztett szerelmem sirján
Ugy meggyötör a vád.

Tűnő remény, boldogság,
Ott van a nyugalom
Az én kis temetőmben,
Árnyas domboldalon.

(Németből)

Érzékeny bucsu.

Adjuk tudtára mindenknek, kiket sorsunk tán érdekel, hogy száműzöttek lettünk, hogy bucsuzunk . . . adieu! Furesán bánik velünk a sors. Jöttünk, hogy menjünk, létünk nem több, csak egy arasznyi pálya.

Hogy kineveltük egykoron a kérészbogarat. A szegény bolond, — nem él többet, csak egy napot. Ah, ami életünk az egész más; eléggé hosszú, eléggé türehető s végigdivajkodjuk nagy könnyelműen.

Amint az idén jöttünk, már ébredezni kezdett a város. Egy kancsal szemű poétát is láttunk a zöldben. Nagyokat sóhajtott, az eget cirkalmazta a szemével s nem éppen hollófürtei Absolon módjára fennakadtak egy faágában. Magsajnáltuk a jámbort, ráfujtunk. Iszonyu nagy lélekzetet vett erre a szelid csiklandozásra:

— Ah . . .

Mégegyszer ráfujtunk. Ekkor már a cipője kérge is nyikorogni kezdett:

Ah, oh, ah! . . .

És letérdelt a zöld fűbe, éppen egy galagonyabokor tőszomszédságába olvadozni kezdett.

— Csakhogy itt vagytok végre, valahára; mennyi sós könnyem hullott utánatok. Lelkem zománcát bezsibáruskormozta a zord tél, — de most a zománc újra visszatér, szebben, ragyogóbban, mint valaha.

Hagytuk áradozni; azt gondoltuk, hogy félbolond, minek vesztegessük rá a szót. Elnéz-

tünk inkább régi ismerőseinkhez, a kökörtcsinékhez, az ibolyákhoz s bolondosan szép dolgokat sugtunk azoknak a fülébe. Ugy szivták magukba az érzelmes beszédet, mint a gyermek az anyatejet.

Aztán végigcsaptunk lenge szárnyaikkal a Bégán. Haragos, zöldes hullámai egyszerre elsímulnak, csendes tükörré változott az előbb még rakoncátlan folyó s csókoltatta a beléje hajló fűzfák barkáit. Ez tetszett nekünk. Nem is utolsó mulatság nézni azt, mikor egy vasgyuró olvadoz és szerelmeskedik!

A sétatéren átrepülve, a városi főkertész kapkodott utánunk. Tudtuk, hogy miért. Hogy itt maradjunk, hogy legyezzük a rózsafáit, melyeknek termése:

Darabonként 5 krajcárjával
a kaszinókert kertésznél
kapható

És ekkor egy vargabétűt vettünk. Kiroppentünk a korszóra, a leányok után. Ott pipiskedtek Nagybecskereknek virágszállai mind. Ragyogott a hajuk, csillagot szórva az ut porába.

Legyeskedtünk a könnyű fátyolokkal, pajkosan rángattuk, hol erre, hol arra, de e hadi tényünkért nem haragudtak a kisasszonykák, sőt annál hevesebben dobogott a szívök s összecsucsorított nedves ajkukkal mintha azt suttogták volna:

— Hála Isten, itt a tavasz, itt a szerelem!

Mert hát, tetszik tudni, mi annak a hirdetői volnánk. És most mi történt? Valaki bele-

HIREK.

Tájékoztató.

Április 10. Közigazgatási bizottság.
Május 14. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tavaszi országos pályaversenye.
Augusztus 20. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet népnepélye a versenypályán.
Október 1. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet őszi országos pályaversenye.
A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden, csütörtökön és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is.

hadmentességi díjban 129.662 frt. A hátralék tehát a múlt év végével fenmaradt hátralékkal szemben az egyenes adónál 789.247 frttal, a hadmentességi díjnál 23.607 frttal apadt.

A tiszti főorvos jelenti, hogy a megye közegészségügyi viszonyai februárban az influenza fellépése által rosszabbra fordultak, egyébként ezen betegség csak kivételesen volt súlyos, avagy halálos kimenetelű s inkább a betegek nagy száma miatt tűnt fel. A többi ragályos betegség száma a múlt havhoz képest alig mutat változást, nevezetesen visszamaradt február végével 103 vörheny, 17 tífus, 25 diphteritis, 324 kanyaró és néhány hökhurutos beteg.

A tanfelügyelő a legutóbbi tanügyi kinevezésekről és az iskolalátogatásokról tesz jelentést. A tanfelügyelő Perlasz, Rudolfsnad, Csenta, Oppova, Baránda, Torontál-Sziget, Farkasd, Idvor, Révaujfalva és Hertelendifalva községében 15 iskolát 50 tanteremmel, továbbá 3 községi ovodát, 1 gör. kel. szerb hitfelekezeti ovodát és 2 községi állandó menedékházat, mindössze 56 tanteremmel látogatott meg. Az érintett nagyjából szerb községekben most már fiatal tanítók vannak alkalmazva és így a magyar nyelv tanítása igen szép eredménnyel történik.

Az államépítészeti hivatalfőnök jelenti, hogy az összes állami és törvényhatósági közutak hengerelt szakaszai jó, a kavicsolt szakaszok pedig kielégítő állapotban vannak. A versecz—pancsovai állami közut hengerlési munkálatai a napokban indulnak meg. A kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán Billéd postahivatalnál távirtdabarendezés is létesített és a postával egyesített távirtdahivatal már megkezdte működését.

A királyi ügyész jelentése szerint a nagybecskereki ügyészség börtönében van jelenleg jogerősen elítélve 54 férfi, 7 nő; felebbezés alatt áll 7 férfi; ítéletlen vizsgálati fogoly 22 férfi; a rabmunkákból befolyt az állam részére 12 frt 55 kr., a munkások részére 2 frt 80 kr., az elhasznált munkanapok száma 112.

A bizottság legközelebbi ülését április 10-én tartja meg.

Az osztrák helyzet. Prága, március 26. A szabadelvű nemzeti párti képviselők klubja legutóbbi ülésén elhatározta, hogy tekintettel a politikai helyzetre, oda fog hatni, hogy a reichsrath-i jobboldal végrehajtott bizottsága mielőbb tanácskozásra hívassék össze.

fuserált a természet észjárásába, megbomlott az idő. A mandolafák kinyílt fehér virágait megdézsmálja a fagy, nekünk pedig retirádát fuvat egy nagy hatalom.

Hát megyünk. Rövid gyönyör után, hosszantartó szomorú világba.

Itt hagyjuk a kőkörsíneket, az ibolyákat. Bucsit mondunk a Bégának, mely rakoncátlan-kodhatik ismét. Válsunk a sétatértől, a főkertésztől, a főkertész rózsától.

Nem látjuk a korzón járó kisasszonyokat, hogy csipke fátyolokkal babrálhassunk, hogy álmokat nevetgéljünk a szívükbe.

Nem tudjuk, meddig tart ez az ex-lex állapot, de ha az idő meg nem embereli magát s nem csinál fuziót, — confuzió lesz a dologból.

Igaz, még a poétához volna egy szavunk. Biztosra vesszük, hogyha ő nem esengett volna utánunk, megmarad minden a régi kerékvágásban.

Azt üssék hát szép kisasszonyok, amikor távozásunk fölött sajnálkoznak.

A mielőbbi vizontlátásra

Zephir et Comp.

Másolat hitelül:

Figura.

(Távirat, érkezett lapzártakor: A dolgot meggondoltuk, kiegyeztünk a természettel 50 percentre. A mai nap azonban még csak előleg a következőkre, azért is ne tessék komolyan venni, ha kisüt a nap s egyik-másik fiók-prokuristánk, vagy bármely talmi-zephir kacérkodni kezd odalenn. Részletes válaszunkat legközelebbre tartjuk fenn. Zephir.)

— **Az új kormány üdvözlése.** Miként lapunknak tegnapi számában már megírtuk, Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 27-én tartott rendkívüli közgyűlésében egyhangulag, nagy lelkesedéssel szavazta meg azon indítványt, hogy Széll Kálmán miniszterelnökhöz, kormányralapte alkalmából felirat intéztessek.

A Szabó Ferencz apát, esperes-plébános által benyújtott felirati tervezet, melyet alább egész terjedelmében közlünk, némi változtatással fog felterjesztetni.

Nagyméltóságú miniszterelnök Ur, Kegyelmes Urunk!

Aggodalommal szemlélte a nemzet a lefolyt hónapokban dult parlamenti harcokat; aggodalommal, mert ezen elkeseredett harctól féltette legdrágább kincsét: hazánk függetlenségét és önrendelkezését, a parlamenti kormányformát és népképviseletet és politikai jogainak még nagyobb korlátozását, sőt elkobzását, féltette tehát mindazon kincseknek megsemmisítését, melyeknek kivívásáért és megőrzéséért a múltban legjobbjaink szívverüket ontották, vagy azokért minden erejük megfeszítésével, üldözéssel, rágalmaikkal és gyanúsításokkal dacolva, küzdöttek.

Ezen válságos pillanatokban azonban előtérbe lépett Nagyméltóságod: s a felkobcsolt hullámok lecsendesültek, visszatértek medrökbe és csak azon rendszert söpörték el, mely 25 év óta ónsulylyal nehezült a gondolatra, a szóra, a meggyőződésre, és Nagyméltóságoddal felvirradt azon régóta várt új korszak, mely e szavakat tüzte lobogójára: törvény, jog és igazság!

Nagyméltóságú miniszterelnök Ur, Kegyelmes Urunk!

Midőn Nagyméltóságodra gondolunk, midőn Nagyméltóságodról beszélünk, lehetetlen ezt tennünk anélkül, hogy elkünnéljünk elé ne lépne újabbkori történelmünknek két, talán minden magyar előtt legszenteltebb, legdicsebb, legmagasztosabb alakja: az egyik Vörösmarty Mihály, a magyar költők királya, a másik Deák Ferenc, a haza bölcse.

Mindkettő hazájáért lángoló szívvel csüggett a magyar nemzet; mindkettő előtt egy cél lebegett: naggyá, boldoggá, dicsővé tenni e nemzetet. És míg az egyik a leglángolóbb hazaszeretetre gyújtja szívünket akkor, midőn porba tiporva hever nemzetünk, romokban hever nemzeti nagyságunk, a másik, a haza nagy bölcse, az ő egész életével, bevégzett példányképe a magyar hazafinak, és nagyságát érzéboronál maradandóbban hirdeti az ő műve, az önmagának visszaadott, a jogaiba visszahelyezett Magyarország.

De miért említjük mindezeket Nagyméltóságodnak?

Nagyméltóságú miniszterelnök Ur, kegyelmes Urunk!

Mi, hogy úgy szóljunk, csak a távolból hallottuk hazánk e két óriásának tanítását; csak a távolból szemléltük tetteiket, nagy alakjukat, és szavaikat, tetteik mégis mélyen bevésődtek szívünkbe! Nagyméltóságod oly szerencsés volt, hogy közel állott és közel áll mindkettőhöz; a nagy költő árvája Nagyméltóságod házi tüzhelyének lett őrző anyalává; a haza bölcsének pedig, mint egykor az Ur kedvenc tanítványa, hazaszeretettől lángoló keblére hajthatta fejét Nagyméltóságod, az ő ajkairól szívhatta lelkébe a legtisztább, a legönzettelenebb, a leglángolóbb hazaszeretet igéit, az ő szemlélésén buzdulhatott nagy tettekre; és azért, ha Nagyméltóságod mögött nem is állana oly szép és szeplőtlen múlt; ha Nagyméltóságod nem is oly nagy áldozatok árán lépett volna azon tövises polcra, melyet jelenleg elfoglal; ha Nagyméltóságodról egyebet se tudnánk, mint azt, hogy legközelebb áll történelmünk ama két legszenteltebb alakjának szívéhez, ezen egy tény elegendő lenne arra, hogy szívünk mélyéből kiáltunk Nagyméltóságodhoz: Isten hozott azon polcra, melyet elfoglalsz, Isten tartson meg azon minél hosszabb időn át. Minél hosszabb időn át, Kegyelmes Urunk, hogy dicső költőnk szavai

szerint: „végére hajtson minden kezdetet“; minél hosszabb időn át, hogy Nagyméltóságod hazánkban végre uralkodóvá tegye: a törvényt, a jogot, az igazságot! és hogy Nagyméltóságod lássa az elvetett törvényt, jog és igazság magvainak csirázását, kizöldelését, kalászokba fakadását és azt, hogy e kalászok legyenek minél gazdagabbak, minél szebbek az országnak az üdvére és az országnak a javára!

— **Megegyi közgyűlés.** Torontálvármegye rendkívüli közgyűlését ma befejezték.

— **Kézfogó.** Demkó belánszky Vidor az O. M. bank nagybecskereki fiókjának tisztviselője s a helybeli társadalom egyik rokonszenves fiatal tagja, eljegyezte Daun Malvin kisasszonyt, Daun Gyula nagykereskedő bájos és kiváló műveltségű leányát.

— **A tisztviselő egyetéből.** Az osztrák-magyar első általános tisztviselőegylet nagybecskereki takarékos és előlegezési társulata, évi rendes közgyűlését folyó hó 25-én tartotta meg, a város háza tanácstermében. A társulat elnöke Rigó István, a közgyűlést megnyitván, közgyűlési elnökül megválasztott Harcz József, kinek elnökle alatt igazgatósági rendes tagokul megválasztottak: Dr. Nónay Pál, Mittermayer Imre, Szilágyi Albert, Ládai Kálmán és Harcz József, póttagokul Mihálovics Lázár és dr. Kusing János; felügyelő bizottsági tagul Gróf Vilmos és végre felügyelő bizottsági póttagokul, Blazsovátz János és Payka Vilmos. Az igazgatóság előterjesztett múlt évi zárszámadása, a már 12 év óta fennálló társulat, mind nagyobb és nagyobb fellendülésének, életképességének nyilvánvaló tanujelét mutatja. A társulat múlt évi tiszta nyeresége 2119 frt 14 kr., úgy hogy tagjainak 6% osztalékot nyújthat, ami tekintve azt, hogy takarékpénztáraink a betéteket 4%-al kamatoztatják, igen előnyösnek mondható.

— **Vécsey István temetése.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra Vécsey Istvánt s az a fényes, előkelő közönség, mely megjelent a végtisztességen, eléggé bizonyítja milyen szeretet övezte ezt a galambösz puritán jellemű férfit. Ott voltak a többek közt Rónay Jenő főispán, dr. Dellimanics Lajos alispán, Babics József, Papp Géza, Csávossy Béla, dr. Demkó Pál országgyűlési képviselők, báró Gudenusz, a Vécsey, Gyertyánffy és Daniel családok számos tagja, Botka Béla főjegyző, Poroszkay Béla főügyész, dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök, Daniel, Kajtár, Lowiezer, Gyertyánffy és Csávossy főszolgabírák, Karátsonyi Andor, Csávossy Gyula, Szabó Ferenc apát-plébános, dr. Gerdjean József polgármester, idb. és ifj. Bobor Gyula, Rösner Imre huszár-százados, Ulrich alezredes vezetésével a tisztikar, Steinbach Antal tanfelügyelővel a magyar olvasókör, melynek a megboldogult disztája volt, a jötekonny nőgyelet küldöttsége Steinitzer Gézáé vezetésével, a torontálmegeyi takarékos és hitelbank Steinitzer igazgatóval, továbbá a többi bankok Franz J. L. és Oldal Antal igazgatókkal, az ügyvédi és bírói kar számos tagja, Láng Ferenc pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató helyettes, Jankó Ágoston a F. t. á. t. igazgatója, Balázs József főgimn. igazgató, az izr. egyház küldöttsége dr. Mangold Samuval és Weisz Izidorral, Reitter Oszkár rendőrkapitány, Wattay Miklós, Lauka Gusztáv, dr. Perisics Zoltán, Mencer Lipót megyei főpénztáros, Kellner József, azonfelül Nagybecskerek társadalmának és közéletének színe-java. Az urak nagyrészt hölgyekkel jelentek meg. A koporsót számos remek koszoru fődte (a Praszchák testvérek kertészetéből kerültek ki), melyek közül különösen kitűnt Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának impozáns koszoruja. Tudósítónknak a következő címet sikerült feljegyezni:

„Felejthetetlen jó Pistámnak — Lori.“
„Forrón szeretett atyjunknak — a gyermekek.“
„Az édes jó nagytatának — az unokák.“
„Kedves sógorának — Puczkó.“
„Szeretettök jelöl — Gábrí és Laczi.“
„Szeretett öreg sógorának — Gyertyánffy Kálmán.“
„Szeretett nagybátyánknak — Jenő, Andor.“
„A legjobb sógorának, szeretete jelöl — Camilla.“
„Kedves sógoromnak — Emma.“
„Pista bácsijának — Gábrí.“
„Kedves Pista bácsinak — Pali, Irma és gyermekei.“
„Utolsó üdvölet — Daniel Auguszt, Feri, Bézi.“
„A szeretett rokonnak — a Bobor család.“
„Dr. Dellimanics Lajos és neje.“
„Torontálvár-

megye — közönsége.“ „Torontálvármegye — közigazgatási bizottság.“ „Szeretete jelöl — a nagybecskereki jótékony nőegylet.“ „Szeretett felejthetetlen tagtársának — a torontálmegyei takaré- és hitelbank igazgatósága.“ „Nagyra- becsült kartársának — a nagybecskereki ügy- védi kar.“ „Szeretett főgondnokának — a refor- mátus egyház.“

A halottas háznál Mészáros ittebei esperes mondott bucsubeszédet, a templomban Szalay József nagybecskereki, a temetőben pedig Fa István pancsovai ev. ref. lelkész s az egyház- tanács nevében Menczer Lipót megyei főpénz- táros bucsuztatták el még utoljára a szeretett halottat. Legyen neki könnyű a föld.

— **Halálozás.** Mint öszinte részvétellel érte- sülünk özv. Partilla Teréz szül. Schneider tegnap életének 82. évében jobb létre szenderült. Az elhunytban Partilla, Géza a nagybecskereki nép- bank köztisztviselőként álló főkönyvvezetője édes anyját gyászolja. A tiszteltreméltó matronát ma délután temették nagy részvét mellett.

— **Iskolák államosítása.** Franzfeld község képviselőtestülete f. hó 23. án tartott 2-ik rend- kívüli ülésén a torontálmegyei tanfelügyelőség felszólítása folytán a községi iskolák államosítá- sát illetőleg egyhangulag kimondotta, hogy az államosítást elvileg nem ellenzi. Együttal kikül- dött egy 14 tagból álló vegyes bizottságot, mely az ügy beható tárgyalása után az államosítás módzatait illetőleg mielőbb konkrét javaslatot tegyen, fentartván ama jogát, hogy a megállá- pitott feltételeket módosíthassa, esetleg a község érdekeire való tekintettel az eszmét ismét elejt- hesse.

— **Olvasókör.** A nagybecskereki magyar olvasókör legutóbb tartott vigalmi bizottsági ülésén elhatározta, hogy április hó 8-án a kör helyiségeiben kedélyes estét rendez felolvasással, zeneszámokkal, szavallatokkal. Az előkészüle- teket most végzi a rendezőbizottság. Termé- szetes, hogy az estély után tánc is lesz. A rész- letes műsorra legközelebb bővebben vissza- térünk.

— **Művészestély Pancsován.** A pancsovaiak megmutatták a nyáron, hogy miképp lehet olyan mulatságot rendezni, a melynek tiszta jövedelme 2000 forint körül jár. Ilyen nagyszabású művészi estély van jelenleg is készülődésben. Nem egyéb- ről van szó, minthogy Jászai Mari, Lánzy Ilka, Singhoff Vilma, Polonyi Elemér s még többen legelső művészeink közül június, vagy július elején szándékoznak lerátni, hogy a Mária Valéria arhához javára két estén át előadást rendezzenek. E tárgyban Mattanovich Adolf polgármester elnöke alatt legutóbb egy nagyobb bizottság tartott értekezletet, hogy a teendők fölött tanácskozzék. A nagyszerű előadás egyik pontja lesz Elektra, mely az egész estét be fogja tölteni, míg a másik est a művészi koncert szá- mára lesz fentartva.

— **Vadász-zsákmány.** Nimród uramékat bizonyára érdekelné fogja a zombolyai uradalom éppen most kiadott hivatalos vadászati ki- mutatása az 1889—1899. évekről. Az elejtett vadállomány 10 éves kimutatása számokban a következő:

HASNOK:	
Oz	342 drb.
ózbak	60 „
nyul	28525 „
vadpulyka	9 „
tuzók	75 „
vadlud	2 „
fácán	4811 „
fácánkakas	336 „
fogoly	69 „
fűrj	8720 „
erdei szalonka	364 „
mocsári	225 „
vadkacsa	856 „
összeg:	44424 drb.

KÁRTÉKONYAK:	
farkas	2 drb.
borz	1 „
vadmacska	6 „
róka	1337 „
görcény	488 „
inenyét	19856 „
köbor kutya	908 „
macska	904 „
sas	121 „
héja	4724 „
sólyom	494 „
varjú	41903 „
szarka	10733 „
bagoly	6770 „
egyéb kártékony madár	36481 „
összeg:	128678 drb.

Vagyis összesen: 173102 drb. Bizony nem is hinné az ember, ha a számok ilyen világosan nem beszélnek. E kimutatás főképen Kielhorn Henrik vadmeztartó dicséri, kinek e téren való szakképzettsége és ügyessége a legmagasabb igényeket is kielégíti.

— **Szerkesztőváltás.** Teichner Emil, a Lugoson megjelenő „Südüngarn“ c. hetilap fele- lős szerkesztője a hirlapírástól megváltván, lapja vezetésével egyelőre Lányi Zsigmond temesvári hirlapíró bízta meg.

— **A ki gyermekeit koldulni tanítja.** Pancso- váról írják: Budinác Gyóának rosszul ment a sorja, nem akadt munkája, de nem is igen vá- gyódott utána, mert hát sokkal kényelmesebb az élet munka nélkül. Enni azonban kell. Budi- nác ezt a kérdést is könnyedén megoldotta. Négy kis gyermekét kiállította az utcasarkokra koldulni s a mit így a kis gyermekek össze kéregettek, azt ő kényelmesen elitta, megette. E kényelmes életmódnak a rendőrség szakította végét, ki a lelketlen apa ellen megindította a hivatalos eljárást, a kis gyermekeket pedig el- tiltotta a koldulástól.

Színház.

— **Valjunk el.** Ebben a pompás francia vig- játékban bucsuzott el tegnap a nagybecskere- kietől a Halmay-társulat. Öröndetes dolog, hogy a színház csaknem egészen megtelt s a közön- ség valódi élvezettel nézte végig a pompás elő- adást. Halmay De Prunelles szerepében ta- valyról kedves ismerősünk, Cyprienet Tuboly Klementin játszotta dicséretes módon. Torday egyénisége (Adhemár) teljesen megértette velünk, hogy mint lehet egy világból (?) kiábrán- dítani. A legnagyobb hatást akkor érte el, a mikor a szó teljes értelmében meg kellett egy- egy jelenetet játszani, de úgy véljük, hogy nem erre a hatásra számított. Az előadás egyébként gyorsan pergett le, a mint az már a hasonló daraboknál szükséges.

— **Husz szinigazgató.** Virágvasárnapig a vi- déken harminckét szinistársulat működött, mely- nél az ezernégyszáz egyesületi tag közül, mint- egy ezerszáz volt alkalmazása. Most azonban a vidéki sziniszter ismét válságos helyzetbe ju- tott, mert virágvasárnapról kezdve eddig össze- sen csak husz igazgató kapott koncessziót. A többiek részint nem képesek folytatni a műkö- dést, részint azért nem kérhetek belügyminisz- teri engedélyt, mert az egyesületnek nyugdíj- pénzekkel tartoznak, vagy egyéb kötelezett ségeiket nem teljesítették az egyesülettel szem- ben. Más években az volt a szokás, hogy a kenyér nélkül maradt színészek tömege össze- gyűlvén a fővárosba, a központ csaknem kötéllal fogta a kisebb igazgatókat, csakhogy az egye- sület tagjait elhelyezhesse. Most azonban nagy a szigorúság és a közgyűlés is, a tanács is kimondta és a belügyminiszterium is ehhez tartja magát, hogy csak azok kaphatnak szinigazgatói koncessziót, akik a legutóbb részletekig teljesi- tették az egyesületi kötelezettségeiket. Így apadt le a vidéki szinigazgatók száma huszra. Az a husz igazgató, a kinek a mai napig virágvasár- napról működési engedélye van, a következő: 1. Bokody Antal társulata a nyáron át a fővárosi Ósbudavár mulatóhelyen tart előadásokat. 2. Csóka Sándor társulata K.-Félegyházán. 3. Deák Péter Baján. 4. Dobó Sándor Pápán. 5. Halmay Imre Nagy-Kanizsán. 6. Jeszenszky Dezső Csáktor- nyán kezdi meg működését. 7. Komjáthy társu- lata május 1-ig Debreczenben marad. Első nyári állomása Sátoralja-Ujhely lesz. 8. Krecsányi Ig- nác június közepéig Pozsonyban marad. 9. Kun- hegyi Miklós első nyári állomása Nagy-Bánya lesz. 10. Leszkay Andor társulata a nyáron Kas- sán fog működni a saját költségén épített nyári szinikörben. 11. Makó Lajos társulata egy havi szünetet tart, május hó 4-től októberig a Fővárosi nyári szinikörben működik. 12. Mezey Béla tár- sulata Esztergomban. 13. Micsey György, a kecs- keméti szinikör új igazgatója Nagy-Körösön. 14. Pesti I. Lajos Szolnokon. 15. Rakodczay Pál, a szatmári szinikör új igazgatója Nagy-Enyeden. 16. Romváry Lajos Csik-Szeredán. 17. Szalkay Lajos Seps-Szent-Györgyön. 18. Tiszay Dezső Deesen kezdi meg működését. 19. Somogyi Ká- roly jövő hó közepéig Pécsen marad. Első nyári állomása Kaposvár lesz. — Folyamodtak a szin- igazgatói engedélyért Kárpáthy György és Mo- nory Sándor szinigazgatók is. A szinészegyesület tanácsa mindkét igazgató kérvényét pártolólág terjeszti föl a belügyminiszteriumhoz. Monory első nyári állomáshelye Segesvár lesz. E két utóbbival virágvasárnapra összesen 22 szinigaz- gatónk van. Ezek közül kettő az ősszel kezdi meg a direktiót, két igazgatónk pedig a nyáron át a fővárosban működik. Így a vidéken működő nyári társulatok létszáma — hozzászámítva a nyáron át Nagyváradon állomásozó kolozsvári szinistársulatot is — eddig összesen tizenkilencre rug. Tekintve azonban a szerződés nélkül marad- tak nagyszámát, biztosra vehető, hogy szinigaz- gatóink száma szaporodni fog.

Nagybecskereki vonatok

Érkezése és indulása.

Indul:

Nagykikinda és Budapest felé.

Reggel 5.45. — Délben 11.49. — Este 7.05.

Zombolya, Temesvár, Versecz, Alibunár felé.
(Bégaparti pályaudvar).

Ejjele 3.00. — Reggel 10.00. — Délután 4.58.

Pancsovára (Bégaparti pályaudvar).

Reggel 8.02. — Este 6.15.

Uj-Zombolyára (keskenyvágányu vasut).

Ejjele 2.12. — Reggel 4.37. — Déli 11.40. — Esti 6.24.

Érkezik:

Budapest-Nagykikindáról.

Reggel 7.52. — Délután 4.45. — Ejjele 10.22.

Zombolya, Temesvár, Verseczről.

(Bégaparti pályaudvar).

Reggel 8.49. — Déli 11.38. — Este 5.36. — Ejjele 10.26.

Pancsováról (Bégaparti pályaudvar).

Reggel 10.38. — Este 6.03.

Uj-Zombolyáról (keskenyvágányu vasut).

Reggel 6.45., 10.49. — Déli 1.58. — Ejjele 11.23.

TÁVIRATOK.

A pápa állapota.

Budapest, márc. 28. (A „Torontál“ ered. táv.) Rómából jelentik, hogy Leo pápa ma rövidebb sétát tett a Vatikánban. A szent atya, kinek állapota öröndetesesen javul, husvét napján misét akar szolgálni, de hozzátartozói lebeszéltek erről a tervéről.

Vizes tavasz.

Budapest, március 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A gyorsan beállott időváltozás miatt az ország számos részén komoly vizára- dásoktól tartanak. A rendkívüli havazás követ- keztében a folyók megdagadtak s több helyen elöntéssel fenyegetik a vidéket. Így különösen veszélyes a helyzet Mohácsnál, de a legtöbb értesítés mégis Erdélyből érkezik, a hol a hegyi patakok rendkívüli mennyiségben szállítják a vizet. Az ország éjszaki részén havazik.

Határidő-üzet.

Budapest, márc. 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata) Buzában a kiná- lat és vételkedv lanyha, az árak 10—15 krral estek. Kötetett:

Buza márciusra	— — —
„ áprilisra	— — —
„ májusra	9.26 — 9.28
„ októberre	8.52 — 8.53
Rozs márciusra	— — —
Tengeri májusra	4.54 — 4.55
Zab márciusra	5.76 — 5.78
Repece	12.05 — 12.15

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Hirdetések.

Tavaszi kabátok leányok és hölgyeknek a legna- gyobb választékban, a leg- olcsóbbtól a legfinomab- big Kovács Gedeonnál Nagy-Becskereken.

Meghívó.

A dolácsi első henger-gőzmalom részvénytársaság 1899. évi április hó 12-én d. u. 2 órakor Dolácson, a társaság helyiségében tartandó

alakuló közgyűlésére.

Tárgy:

1. A közgyűlést vezető alkalmi elnök megválasztása.
2. Az alapítók jelentése arról, hogy az alaptőke 864 drb. 50 koronás névértékű részvény jegyzése és teljes befizetése által 43.200 kor. összeggel fedezve van.
3. Az alapszabályok bemutatása és megállapítása
4. A malom-részvénytársaság megalkulása.
5. Az igazgatósági tagok választása és névjegyzékének felolvasása.
6. Egy három tagú felügyelő tanács megválasztása.

Kelt Dolácson, 1899. évi március hó 25-én

Az alakító társaság nevében:
Rittinger Lőrinc.

311-1.1

33. szám 1899.

308-1.1

Hirdetmény.

A tolvádiai lecsapoló társulat f. évi február hó 21-én megtartott választmányi ülésén elhatározta a csatornák mentén hektométer és a csatorna menti dűlőutak szélein kerékvető karokat, valamint a hidakra karfák leállítását.

Ennélfogva felhívják mindazok, kik az alant kitüntetett méretek szerinti faanyag szállítását elvállalni óhajtják, hogy az árak kitüntetésével ajánlataikat a „Tolvádiai lecsapoló-társulathoz” címezten Tolvádia, folyó évi április hó 10-éig adják be.

A szállítandó faanyagok a következők:

1. Kerékvetők tölgyfából 1.5 méter hosszúak. 15/15 cm. erős = 240 drb.
2. Hidkarfa oszlopok tölgyfából 1.5 méter hosszúak, 16/16 centiméter erős = 150 darab.
3. Hidkarfa gerenda fenyőfából 9.0 méter hosszúak, 15/15 centiméter erős = 2 darab.
4. Hidkarfa gerenda fenyőfából 6.5 méter hosszúak, 15/15 centiméter erős = 12 darab.
5. Hidkarfa gerenda fenyőfából 5.0 méter hosszúak, 15/15 centiméter erős = 22 darab.
6. Hidkarfa gerenda fenyőfából 4.5 méter hosszúak, 15/15 centiméter erős = 40 darab.
7. Hektométer karók tölgyfából 1.1 méter hosszúak, 10/10 centiméter erős = 400 darab.
8. Kisajátított területekhez határjelző karók 1.0 méter hosszúak keményfából, 10 centiméter átmérővel = 400 darab.

Végül megjegyzetjük, hogy a kinek az ajánlata elfogadtatik, köteles lesz a fent kitüntetett faanyagot április hó 30-ra a társulatnak szállítani

Tolvádia, 1899. évi március hó 23-ik napján.

Giel János,
társulati igazgató, alelnök.

Kiadó lakások.

A „Pest Város” első emeletén egy hat szobából és egy 4 szobából álló

lakás

a szükséges összes mellékhelyiségekkel együtt f. évi május hó 1-től bérbbe adandó; közelebbi felvilágosítást ad

Dr. DEMKÓ PÁL
ügyvédi irodája.

316-3.1

1920. kig. 1899.

307-3.2

Pályázati hirdetmény.

Cse bza községében megüritült szülész-női állásra pályázat hirdettetik.

Ezen állással 120 forint évi fizetés, továbbá minden szülési esetenél teljesített segédkezés után 1 frt díjazás van egybekötve.

Felhívják mindazon okleveles szülész-nők, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket f. évi április hó 20-áig alólirott hivatalhoz benyujtsák.

A választás ugyancsak ez évi április hó 22-én délelőtt 10 órakor Cse bza község-házánál fog megejtetni.

Párdányban, 1899. évi március hó 17. napján.

**A párdányi járás
főszolgabírói hivatala.**

3118. szám 1899.

302-3.3

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Kis Zombor székhelyvel rendszeresített körorvosi állás megüresedvén, arra ezenel pályázatot hirdetek.

A körhöz tartozik Porgány és Ferencszállás.

Az állással egybekötött javadalmazás 500 frt, 35 kr. nappali és 50 kr. éjjeli látogatási díj és halottkémleli díjak. Szegevényeket ingyen köteles az orvos gyógyítani. Műtétek egyezség tárgya.

Az orvos háztartásához szükséges tüzelő anyagot a község ingyen beszállítja. A megválasztandó körorvos köteles az orvosi nyugdíj egyletbe belépni.

Megjegyzetjük, hogy a megválasztandó körorvosnak kilátása van arra, hogy az aradcsanádi egyesült vasutak orvosává kineveztetik. A körhöz hat uradalom tartozik, a melyeknél egyezség útján alkalmazást nyerhet

Felhívják mindazok, kik kérdéses állásra igényt tartanak, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-ában körülírt minősítést igazoló kellőleg felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi április hó 15-éig annál inkább nyujtsák be, mert a késve érkezett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Nagy-Szent-Miklós, 1899. évi március hó 20. án.

Hadfy,

főszolgabíró.

A közeledő építési időnyre

van szerencsém a t. c. mészkereskedő és építési vállalkozó uraknak

legfinomabb meszet

a lehető legolcsóbb áron ajánlani. Számos megbízást kér

tisztelettel

Kállai Dávid,
liszt- és élelmiszer-kereskedés, az „Első Kavarani” mészgyár főraktára

Nagybecskerek, vármegyeház-utca, a „Pest”-szállodával szemben.
312-3.1

Nád eladás.

Fényi uradalom Dodomajori gazdaságában idej termés 100 000 kéve nagyon szép

n á d

eladó. — A venni szándékozók forduljanak a Dodomajori intézőséghez, Cse bza községe mellett. Utolsó posta Uj-P é c s.

304-3.3

1341. tkvi szám 1899.

315-1.1

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bischitz Salamon és fia budapesti cég végrehajthatónak, ismeretlen tartózkodáson Vületás Ráda végrehajtást szenvedő elleni 40 frt iránti végrehajtási ügyében a területén levő Kumán és Melencze község-házában fekvő következő ingatlanok u. m.:

1. a kumáni 306. számú tjkvben A. + 1. sorsz. 4314 - 4315. hrsz. alatt foglalt szőlő, egészben tehát a végrehajtáson kívül álló társtulajdonosok jutaléka is 81 frt utóajánlati árban és

2. a melenczei 3212. számú tjkvben A. 3449/b, 4772/a, 588/b. és 4732. a. hrsz. alatt foglalt ingatlanokból Vületás Ráda végrehajtást szenvedőt illető jutaléka, 60 frt utóajánlati árban a nagybecskereki takarékpénztár utóajánlata folytán 1899. évi április hó 8-án délelőtt 9 órakor Kumán és illetve délelőtt 1 órakor Melencze község-házában árverés alá fog bocsájtatni és az utóajánlati áron alul nem fog adatni azzal, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földek után lejárt váltásig tartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1. é. n. 3333. számú Igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 35 nap, a másodikat 45 nap, az utolsót 90 nap alatt, mindég az árverés napjától számított 5% kamattal együtt a török-becsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapesán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek fentiekén kívül a következő:

Vevő az árverés jogerőre emelkedése után a megvett ingatlan birtokába lép és ez időtől fogva annak haszna is őt illeti.

Vevőnek a vételi bizonyítvány csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított nyolc nap alatt előterjesztés, illetve 15 nap alatt utóajánlat nem tételik.

Vevő tartozik az épületeket a birtokba lépés után tűzkár ellen biztosítani és a biztosítási bárát a telekkönyvi hatóságnál letéteményezni, mely bárát csak a vételár teljes lefizetése után kívánhat vissza.

A tulajdonjog vevő javára csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog bekebelezettni

A mennyiben a vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, az általa megvett ingatlan bármelyik érdekelt fél kérelmére a vevő veszélyére és költségére bánatpénzének elvesztése mellett újabb el fog árvereltetni.

A mennyiben pedig az újabb árverés folytán az ingatlan olcsóbb áron adatnék el, a különbözetet a korábbi vevő tartozik megtéríteni.

Végrehajtható követelése áll 40 forint tőkéből 1898. évi március hó 28-ik napjától folyó 5% kamattól 42 frt 97 kr., a már megállapított 10 frt költségéből.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóságnál, 1899. évi február hó 22. napján.

Szabó,
kir. aljársbíró.